https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2433
https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=e1aad353-4cde-48db-9f9c-2ec991e3c55d

Stenogramma *Sēdi vada: Edvards Smiltēns*
2023.gada 31. janvāra sēde (pirmā) sākas pl. 9:00
sēde slēgta pl. 9:39, sēdes ilgums- 39 minūtes

PIEBILDE: 31. janvārī notiek divas sēdes: nr.3, nr.4. (ziemas sesija). Noslēgumā - apskats Frakciju viedokļi

Latvijas Republikas 14. Saeimas ziemas sesijas ceturtā (ārkārtas) sēde 2023. gada 31. janvārī

Sēdi vada Latvijas Republikas 14. Saeimas priekšsēdētājs Edvards Smiltēns.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Balsojumi
Sēdes videotranslācija
Sēžu videotranslācijas (arhīvs)

Sēdes vadītājs. Labrīt, cienījamie kolēģi! Ir pulksten 9. 00. Aicinu jūs ieņemt darba vietas Saeimas Sēžu zālē. Pārbaudiet balsošanas kartes, vai tās ir ievietotas un jūsu balsošanas rīki ir darba kārtībā.

Kolēģi, sāksim 2023. gada 31. janvāra ārkārtas sēdi.

Darba kārtībā mums ir lēmuma projekts "**Par Parlamentārās izmeklēšanas komisijas, lai izvērtētu finanšu sektora "kapitālā remonta", kas saistīts ar centieniem stiprināt valsts uzraudzību, negatīvās sekas uz valsts finanšu un kapitāla tirgus sistēmu un izmeklētu iespējamu AP PNB novešanu līdz maksātnespējai un AS ABLV novešanas līdz piespiedu pašlikvidācijai apstākļus, kā arī BIB darbības apturēšanas apstākļus izveidošanu**".

Iesniedzēju vārdā pieteicies runāt deputāts Ainārs Šlesers.

A. Šlesers (LPV).

Augsti godājamais priekšsēdētāja kungs! Godājamie kolēģi! Šodien ir otrdienas rīts, un mēs esam sapulcējušies šajā zālē, lai runātu par to, kas notiks nākamo mēnešu laikā.

Šodien pulksten 7.00 no rīta mani uzaicināja uz Latvijas Radio. Tā bija pirmā reize pēc Saeimas vēlēšanām, kad mani aicināja Latvijas Radio. *(Aplausi.)* Jautājums bija tāds: ar kādu mērķi tiek veidota parlamentārās izmeklēšanas komisija? Pirmais eksperts, kurš pauda viedokli – ka tas jau ir domāts tikai tādam *PR* gājienam... to teica uzņēmējs Ģirts Rungainis. Es ceru, ka jūs zināt, kas ir Ģirts Rungainis. Tas ir uzņēmējs, kurš pēdējo gadu laikā, pārstāvot savu uzņēmumu "Prudentia", kopā ar citiem kolēģiem (uzvārdus šodien atļaušos nesaukt) sniedza valdībai pakalpojumus, un viens no pakalpojumiem bija *airBaltic* stratēģiskā investora piesaiste. Kur ir stratēģiskais investors? Cik miljoni ir iztērēti, meklējot stratēģisko investoru? To noteikti mums nāksies noskaidrot.

Cik naudas "Prudentia" saņēma par "Liepājas metalurga" atdzīvināšanu? APVIENOTAIS SARAKSTS, kas ir ar "Liepājas metalurgu"? Nav tāda uzņēmuma! Un tas ir Ģirts Rungainis. Ja

šādi speciālisti tiek izmantoti Latvijas Radio kā galvenie viedokļu paudēji, tad skaidrs, kas notiek valstī. Tātad tie, kas apkalpo varu, pēc tam arī ļoti gudri pauž viedokļus.

Bet tagad pie būtības. Gribu teikt paldies visiem tiem deputātiem no ZZS un "Stabilitātei!", arī partijai LATVIJA PIRMAJĀ VIETĀ, kuri ir parakstījušies par parlamentārās izmeklēšanas komisijas izveidi.

Tagad par būtību – ko tad mēs izmeklēsim, un kāds būs šīs komisijas mērķis? Pirmām kārtām runa ir par "PNB Bankas" izlaupīšanu. Bijušais Saeimas deputāts, bijušais KNAB darbinieks Jurašs ir saņēmis 500 tūkstošu eiro maksājumu caur savu ģimenei piederošo uzņēmumu no "PNB Bankas" īpašnieka Guseļņikova... par konsultācijām. Par kādām konsultācijām viņš saņēma šo naudu? Kāds ir rezultāts šīm konsultācijām? Banka ir izlaupīta, bankas vairs nav, banka tiek likvidēta, vairāk nekā 100 miljonu eiro ir pazuduši, bijušais bankas īpašnieks Guseļņikovs ir aizlaidies. Tad jautājums ir tāds: vai tās bija konsultācijas ar mērķi konsultēt, kā pareizi izlaupīt banku, vai tā bija vienkārša maksa par jumta nodrošināšanu, lai Guseļņikovs klusi un mierīgi varētu šo banku izmantot? Un es teiktu tā... Visus rungaiņus es aicinu – nesmaidiet tad, kad runa ir par vairāk nekā 100 miljonu izzagšanu!

Tālāk – vai tas varēja notikt bez Finanšu un kapitāla tirgus komisijas vadības atbalsta? Domāju, ka ne. Es domāju, ka FKTK vadībai jau sen bija jārīkojas un jāapstādina šī banka, pirms tā nauda tika izzagta, jo visi pārskaitījumi no šīs bankas... FKTK pārrauga... Un, ja šie pārskaitījumi iet apšaubāmām kompānijām, ar īpašnieku Guseļņikovu saistītām... kāpēc nerīkojās FKTK? Līdz ar to parlamentārās izmeklēšanas komisijai nāksies pratināt visu FKTK vadību.

Finanšu izlūkošanas dienestu arī nāksies pratināt – kā tad viņi ir nogulējuši vairāk nekā 100 miljonu izzagšanu? Cik tas viss maksā? Protams, mēs varam teikt to, ka vēl jau nekas nav beidzies, banka nav likvidēta, bet šī informācija publiski ir pieejama, ka no bankas ir pazuduši vairāk nekā 100 miljoni. Dārgie draugi, te vairs nav nekādi joki un nav nekādi smaidi, tas būs jāizmeklē. Ja kāds uzskata, ka viss ir labi, tad, protams, rodas jautājums: kāpēc prokuratūra to nav izmeklējusi iepriekš?

Un te mēs esam nonākuši līdz galvenajam figurantam, galvenajam piesedzējam – bijušajam tieslietu ministram Bordānam. Kāda ir bijusi viņa loma šajā piesegšanā, ko veica... kas saistīts ar šīs bankas izlaupīšanu. Tā ka būs jāpratina arī Bordāns. Protams, viņš var teikt, ka tiešā veidā tieslietu ministrs nav atbildīgs par banku uzraudzību, un te viņam būs taisnība, bet 500 tūkstošu maksājumu ir saņēmis Jurašu ģimenes uzņēmums. Vai jūs esat dzirdējuši, ka šo pēdējo gadu laikā kaut vai vienreiz tieslietu ministrs būtu aicinājis Jurašu izteikties par šo jautājumu, paskaidrot, kas tās par konsultācijām?

Un šeit ir jāsaka, ka pirms kāda laika, kad Latvijas Televīzija raidījumā "De Facto" taisīja sižetu par Jurašu, viņš tika intervēts, un viņam tika uzdots jautājums – kādas ir šīs konsultācijas? Viņš teica: "Starp klientu un banku ir noslēgts konfidencialitātes līgums, un es nevaru izpaust šo informāciju." Dārgie draugi, to teica bijušais deputāts Jurašs, atsaucoties uz kaut kādu konfidencialitāti. Ja banka pēc šīm konsultācijām būtu strādājusi veiksmīgi, tad visdrīzāk es šajā tribīnē šodien nepieminētu šo faktu, bet fakts ir – banka ir izlaupīta.

Tāpēc es gribētu aicināt visas parlamentā pārstāvētās partijas šajā parlamentārās izmeklēšanas komisijā deleģēt labākos cilvēkus, lai mēs noskaidrotu, kur pazuduši šie 100 miljoni. Tātad tas ir pirmais uzdevums, kas būs jāveic šai komisijai.

Iesim tālāk. Pirms neilga laika gluži deviņdesmito gadu stilā tika izlauztas durvis vienā no bankām, kas atrodas Vecrīgā, – "Baltic International Bank SE". Tika izlauztas durvis, un to,

protams, pēc tam atspoguļoja Latvijas Televīzija. Nu, ja kaut kas tāds šodien notiek, visdrīzāk tur vajadzēja būt sižeta turpinājumam, kur kādi cilvēki vai vismaz kāds cilvēks rokudzelžos būtu aizvests projām uz KNAB vai kaut kur citur. Nekas tāds nav noticis, nevienam nav izvirzīta apsūdzība, neviens nav aizdomās turamais, bet fakts ir tāds, ka šīs bankas īpašnieki ir griezušies tiesā, un, cik es saprotu, tiesa ir sākusi jau procesu, un notiks tiesvedība saistībā ar FKTK rīcību par šīs bankas darbības apstādināšanu. Godājamie kolēģi, vai tad šādā jautājumā mēs varam klusēt? Es domāju, ka te nāksies aicināt atkal FKTK vadību, bankas īpašniekus un daudzus citus, un jāsaprot, kas īsti mūsu valstī notiek.

Ejam tālāk. Pirms pieciem gadiem tika pasludināta "ABLV Bank" pašlikvidācija. Protams, informācijas presē bija daudz, bet es pateikšu galvenās lietas. Pirmā informācija, kas bija saistīta ar šīs bankas darbību, bija tā, ka šī banka it kā esot apkalpojusi kaut kādus uzņēmumus, kas ir saistīti ar Ziemeļkoreju. Vismaz tāda informācija bija nonākusi Amerikas Savienoto Valstu iestādēs. Pareizi? Bija tā? Bija.

Ir pagājuši pieci gadi. Nav publiski dzirdēta informācija par to, ka šis fakts ir apstiprinājies. Tiek runāts it kā par naudas atmazgāšanu... par kaut kādām citām lietām. Nezinu, kas tur ir bijis, kas nav, bet šī banka pašreiz tiek likvidēta. Bet paralēli tam – tas, ko mēs zinām, un ir citi fakti – ir divas citas bankas, kuras darbojas Latvijā un arī pārējās Baltijas valstīs. Tās ir skandināvu bankas – "Swedbank" un "SEB banka" –, kuras jau ir samaksājušas Amerikas Savienotajām Valstīm sodu – apmēram 600 miljonu apmērā – par naudas atmazgāšanu Baltijas valstīs. Kādā sakarībā par naudas atmazgāšanu, par noziegumu, kas izdarīts Baltijas valstīs, tām ir jāmaksā sods Amerikai? Kāpēc šīs bankas vēl nav samaksājušas sodu Latvijā? Kāpēc klusē FKTK un Finanšu izlūkošanas dienests? Kāpēc viņi klusē? Kāpēc mēs nevarētu no FKTK puses redzēt iniciatīvu, ka tām trešdaļa šī soda – 200 miljonu apmērā – būtu jāsamaksā Latvijas valstij par naudas atmazgāšanu?

Un tagad salīdzināsim šīs divas bankas: vienā pusē – "ABLV Bank", vietējā kapitāla banka, kura ir ciet, otrā pusē – "SEB banka" un "Swedbank", kuras turpina darboties un nav saņēmušas neviena centa, eirocenta, apmērā sodu par naudas atmazgāšanu. Vai tie ir vienādi spēles noteikumi?! Rodas jautājums: kāpēc tas tā notiek? Es jums paskaidrošu. Es uzskatu – pagaidām tas ir mans viedoklis, bet to visu nāksies noskaidrot parlamentārās izmeklēšanas komisijai –, ka ļoti daudzas amatpersonas, politiķi baidījās uzsākt izmeklēšanu pret šīm bankām. Kāpēc? Tāpēc, ka, tautas valodā sakot, šie cilvēki ir nopirkti. Un, zināt, kā? Tāpēc, ka viņiem ir kredīti šajās bankās.

Es esmu runājis ar dažiem deputātiem iepriekšējā Saeimā. Es saku: a kāpēc neko nedarāt...? Viņi man atbild, ka viņiem ir hipotekārais kredīts šajās bankās – "Swedbank" vai "SEB bankā". Saprotiet! Bailēs no tā, ka pēkšņi pret viņiem var notikt kādas represijas, var tikt uzteikts kredīts, viņi nesāk šo izmeklēšanu.

Man gribētos, lai parlamentārās izmeklēšanas komisija noskaidrotu, kuriem politiķiem, deputātiem, ministriem ir kredīti šajās bankās, jo, ja mēs runājam par neatkarīgu izmeklēšanu, tad ir jāsaprot, ka politiķi tādā veidā ir atkarīgi, principā viņi nevar vērsties pret saviem partneriem – kredītdevējiem. Tāda ir realitāte. Kāds varbūt smaida, taču man smaids nenāk.

Sods – 600 miljoni eiro – ir samaksāts Amerikas pusei; Latvija šodien sodu nav pieprasījusi par naudas atmazgāšanu, ko ir atzinuši paši skandināvi.

Mēs taču zinām, ka ir mainītas pat amatpersonas, pat kaut kāda kriminālatbildība ir iestājusies skandināvu banku vadītājiem Skandināvijā. Latvijā nekas nenotiek. Godājamie kolēģi, tas viss ir jāizmeklē.

Tālāk. Par finanšu sektora tā saucamo kapitālo remontu, par ko tiek runāts kā par lielu veiksmes stāstu. Ko šodien mēs redzam? Izsniegto kredītu skaits, piemēram, Lietuvā un Igaunijā ir apmēram uz pusi lielāks nekā Latvijas bankās, kuras strādā visās šajās valstīs.

Tas, ko mēs zinām, tas, ko mēs dzirdam, – daudziem cilvēkiem, privātpersonām, ir aizvērti konti, daudziem uzņēmumiem ir aizvērti konti, viņi tos nevar atvērt. Un tad, kad nāk cilvēki, kas grib uzsākt biznesu, tad ļoti bieži šīs formalitātes, šī birokrātija rada problēmas – kontus nevar atvērt nevis kādi cilvēki, kas no Austrumiem te ir atbraukuši, bet gan cilvēki, kas no Rietumiem ir atbraukuši. Es domāju, ka mans kolēģis Vilis Krištopans izstāstīs par tām pieredzēm, kas ir saistītas ar kontu atvēršanu, kad viņš debatēs no šīs tribīnes šodien.

Es teikšu, ka ir ļoti daudz problēmu, ar kurām šodien ir saskārušies cilvēki. Ja mēs, likumdevēji, ar aizvērtām acīm... ja uzskatīsim, ka nedrīkstam vērsties pret ārvalstu bankām, jo Latvijā tās ir kā svētās govis, tad, es uzskatu, problēmas ar ekonomisko izaugsmi būs ļoti lielas, jo šodien ļoti daudzi Latvijas uzņēmumi tiek reģistrēti kaimiņvalstīs vai kaut kur citur tikai tāpēc, ka tie nevar šeit sākt darbību. Vai tas ir tas "veiksmes stāsts", par ko šodien mēs dzirdam tik bieži, ka viss ir ļoti labi?

Godājamie kolēģi! Rezumējot visu to, ko es esmu šodien teicis, redzam – situācija ir vairāk nekā traģiska. Bet ir cerība, jo šajā Saeimā 75 deputāti ir ievēlēti no jauna... tie, kas nav strādājuši 13. Saeimā. Līdz ar to ir cerība, ka šie 75 deputāti – plus arī tie, kas ir atnākuši ar mīkstajiem mandātiem tad, kad ministri aizgāja strādāt uz valdību, – ka viņi tomēr gribēs izmeklēt šīs lietas.

Jūs uzskatāt, ka šī iniciatīva ir vajadzīga tikai opozīcijai, tikai tām partijām, kas ir savākušas šos 34 parakstus, taču tas tā nav; tas ir vajadzīgs Latvijas valstij, tas ir vajadzīgs Latvijas cilvēkiem, tas ir vajadzīgs Latvijas uzņēmumiem, lai mūsu valsts finansiālā sistēma tiktu sakārtota.

Ļoti bieži mēs esam redzējuši šos "šovus", ko atspoguļo Latvijas Televīzija, – ar izlauztām durvīm un daudz ko citu. Ja tas ir tas rezultāts, kas ir vajadzīgs, lai parādītu, ka notiek kaut kāda izmeklēšana, tad... Es teikšu, mums būtu svarīgi zināt, ka FKTK veic pienācīgi savu darbu un ka Finanšu izmeklēšanas dienests veic pienācīgi savu darbu. Lai deputātiem nevajadzētu ik dienu domāt par to visu, jo par to domā citi, to skaitā... uzraudzība būtu jāveic gan KNAB, gan prokuratūrai.

Bet – jāņem vērā, ka daudzu gadu garumā Latvijā ir darbojusies maksātnespējas administratoru mafija, kura regulāri nodarbojas ar maksātnespējas procesa lobēšanu, piesegšanu un daudz ko citu... tikai tāpēc, ka tas ir bijis bizness – novest uzņēmumu nevis līdz sanācijai, lai to glābtu un tam palīdzētu, bet līdz maksātnespējai, jo caur maksātnespēju uzņēmumu vai banku var izlaupīt. Tāpēc rodas šie jautājumi.

Un, skatot šos jautājumus par šīm bankām un par šīm uzraugošajām iestādēm, mums vajadzēs arī paskatīties, kāda loma ir bijusi maksātnespējas administratoru mafijai, kas joprojām Latvijā darbojas, joprojām lobē savas intereses. Es uzskatu, ka Latvija nevar attīstīties kā veiksmīga valsts, ja galvenais mērķis būs uzņēmumus nevis attīstīt, bet novest tos līdz bankrotam, lai pēc tam tos izlaupītu, lai daži administratori nopelnītu miljonus. Paskatieties atskaitēs, un jūs redzēsiet, kuri administratori pēdējo gadu laikā ir nopelnījuši miljonus par to, ka viņi uzrauga banku likvidāciju vai kādu uzņēmumu likvidāciju. Tāda ir realitāte.

Godājamie kolēģi! Es ceru, ka ne tikai opozīcija, bet arī pozīcija atbalstīs šīs iniciatīvas; ka mēs strādāsim kopā un ka pēc iespējas ātrāk cilvēki uzzinās patiesību par to, kas slēpjas aiz "PNB Bankas" izlaupīšanas, aiz "ABLV Bank" likvidācijas, aiz "Baltic International Bank SE" izlauztajām durvīm un aiz tā, ka banka ir likvidēta. Un beidzot arī – kas slēpjas aiz tā, ka

skandināvu bankas joprojām nav saņēmušas 200 miljonu sodu, kas pienāktos atbilstoši tam, ka viņi jau ir piekrituši, ka viņi ir bijuši iesaistīti lielā naudas atmazgāšanā. Tā ka, ja ir viens likums un viena taisnība Latvijā, tad būsim tik aktīvi un godīgi un nodrošināsim, lai arī ārvalstu bankas tiek pienācīgi uzraudzītas un kontrolētas, lai nav tā, ka vietējos uzņēmumus mēs varam iznīcināt, bet no ārvalstu bankām mēs baidāmies.

Un, protams, tie, kuri nevarēs izmeklēt tikai tāpēc, ka viņiem ir paņemti kredīti konkrētajās bankās... par to ir atklāti jāsaka – viņi vienkārši nedrīkst izmeklēt lietas, ar kurām viņiem ir kaut kāda saikne un personiska ieinteresētība.

Tā ka, godājamie kolēģi, paldies par uzmanību. Mums priekšā ir liels darbs, es ceru, ka sešu mēnešu laikā mēs nonāksim līdz vajadzīgajam rezultātam.

Paldies. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Atklājam debates.

Debatēs pieteicies runāt deputāts Edmunds Jurēvics.

E. Jurēvics (JV).

Augsti godājamais sēdes vadītāj! Cienījamie kolēģi! Tiesības izveidot parlamentārās izmeklēšanas komisiju, ja to pieprasa viena trešdaļa deputātu, ir nostiprinātas Satversmē. 34 mūsu kolēģi šīs tiesības ir izmantojuši. Tāpēc man nav ne tiesību, ne pamata visiem jums, kuri ir parakstījuši, pārmest vai aizrādīt par šo soli. Bet, izlasot pašu lēmuma projektu un dzirdot šī lēmuma projekta galveno iniciatoru runas, man diemžēl ir jāsecina, ka patiesie mērķi nav kaut ko izmeklēt. Dažam labam piemīt nostalģija pēc laikiem, kad Krievijas un Kremļa funkcionāru naudas atmazgāšana bija daļa no Latvijas banku ikdienas.

Kolēģi, vai mēs esam aizmirsuši, kāpēc bija vajadzīga iepriekšējās valdības īstenotā finanšu kapitāla tirgus sakārtošana? Tā bija nepieciešama, lai Latvija neiekļūtu pelēkajā sarakstā kopā ar tādām valstīm kā Zimbabve, Jemena, Sīrija, jo tas atstātu katastrofālas sekas uz Latvijas drošību un tautsaimniecību. Valdība kopā ar atbildīgajām iestādēm ir izdarījusi *(Starpsaucieni.)* milzīgu darbu, lai saglabātu un atjaunotu Latvijas starptautisko reputāciju.

Kolēģi, aicinu šīs jums Satversmē dotās tiesības izmantot godprātīgi un atsevišķiem nostalģijas pēc deviņdesmitajiem gadiem pārņemtajiem nemaz nemēģināt komisijas darbā lobēt savu sponsoru intereses, nekļūt par noziegumos apsūdzēto advokātiem un beidzot aizmirst sapņus, ka Latvijā varēs atkal atmazgāt Kremļa naudu.

Paldies par uzmanību. *(Daži deputāti aplaudē.)*

Sēdes vadītājs. Vārds deputātam Vilim Krištopanam.

V. Krištopans (LPV).

Godājamais priekšsēdētāj! Godājamie deputāti! Iepriekšējā runa mani mazliet pat sasmīdināja, tā droši vien uzrakstīta pirms kādas nedēļas, jau iepriekš zinot, ko teiks iesniedzējs Šlesera kungs. Bet, nu, tā tēma tā kā... jūs drusku, jāsaka tā, iebraucāt auzās.

Banku izmeklēšanas komisija. Kāpēc tā būtu vajadzīga? *(Starpsauciens.)* Es pats uzrakstīju, mums būtu jānoskaidro...

Sēdes vadītājs. Krištopana kungs, jums nav ļauts sarunāties un atbildēt zālei...

V. Krištopans. Es pats ar sevi sarunājos, es ar zāli nesarunājos.

Sēdes vadītājs. ... bet zālē izsaucieni ir pieļaujami. Jūs pārkāpāt Saeimas kārtības rulli.

V. Krištopans. Mums būtu jānoskaidro, vai banku kapitālais remonts gadījumā nav līdzīgs ostu reformai. Ja tas tā būs, tad būs jāzvana trauksmes zvans, jo banku kapitālā remonta rezultāts, četru gadu darba rezultāts, ir svarīgs. Rezultāts ir tāds, ka mēs atkal atpaliekam no Igaunijas gan banku aktīvu izmēra ziņā, gan arī izsniegto kredītu ziņā. Arī Igaunija, tāpat kā Latvija, bija pelēkajā sarakstā.

Šobrīd es varu kļūdīties par miljardu šurp vai turp... šobrīd Igaunijas banku aktīvi ir 30 miljardi un Latvijas komercbanku aktīvi diemžēl ir 25 miljardi. Pirmo reizi vēsturiski mēs atpaliekam no Igaunijas, un izsniegto kredītu daudzums Igaunijā arī ir lielāks nekā Latvijā.

Kāda tad ir tā lielākā banku kapitālā remonta nelaime? Sākot kapitālo remontu, no Latvijas komercbankām dažu mēnešu laikā pazuda apmēram 10 miljardi – nerezidentu nauda. Daudzi teiks: jā, jācīnās ar naudas atmazgāšanu! Jā, ir jācīnās, bet mūsu varas pārcentības dēļ viss šis smagums – cīņa ar naudas atmazgāšanu – uzgūlās uz Latvijas iedzīvotāju un Latvijas uzņēmēju pleciem. Tā rezultāts... jūs ļoti labi zināt – katram jūsu lokā ir uzņēmēji, kuri ir atvēruši kontus Igaunijā vai Lietuvā un arī strādā tur.

Es negribu saukt vārdā vienu no APVIENOTĀ SARAKSTA lielākajiem atbalstītājiem, man ar viņu pagājušonedēļ bija saruna, un viņš teica, ka viņam "Luminor Bank" ir iesaldēti 200 tūkstoši, jo viņš eksportē produkciju uz 60 valstīm un viņam maksā no visām tām valstīm, un par katru šo maksājumu viņam jāatskaitās – jāuzraksta 28 punkti. Tie punkti nonāk bankā, pēc tam no šīs bankas nonāk Lietuvas bankā... visās trijās valstīs, un tad pēc mēnešiem nāk atbilde un – nauda nestrādā. Labi, ja uzņēmējs ir veiksmīgs, viņš kaut kā izgrozās, bet, ja tā būtu uzņēmēja pēdējā nauda, tas ir bankrots.

Par "ABLV Bank" ir ļoti interesants stāsts. Man bija tas... Es esmu nodarbojies ar banku biznesu tai laikā, kad tika dibinātas gan "Parex banka", gan "ABLV Bank". "ABLV Bank" akcionāri dibināja banku pirms vairāk nekā 30 gadiem ne jau tāpēc, lai nodarbotos ar naudas atmazgāšanu, bet tāpēc, lai pelnītu, tas bija viņu uzņēmējdarbības mērķis un būtība. "ABLV Bank" akcionāri ir uzbūvējuši (es to esmu daudzreiz teicis) Jēkabpilī finiera fabriku, viņi ir uzbūvējuši "Hanzas Peronu", viņiem bija plāni visu Skanstes rajonu pārvērst faktiski par Rīgas centru, un viņi droši vien to būtu arī izdarījuši.

Man ir tāds jautājums: ko Latvijā ir uzbūvējuši "Swedbank" akcionāri? Kur viņi ir investējuši? Viņi ir izveduši peļņu droši vien deviņu ciparu skaitļos.

Es varu izstāstīt mazu piemēru. Viens uzņēmējs man stāsta, kā viņš mēģina pārdot nekustamos īpašumus. Atbrauc bagāts vācietis, un, kā mēs zinām (daudzi, kas saistīti ar Vāciju, zina), vāciešiem ļoti patīk investēt dzīvokļos, jo tā liekas nezūdoša vērtība, kaut arī atdeve varbūt tur ir nulle, tuvu nullei. Viņi vienojas – jā, labs dzīvoklis, laba atdeve ilgtermiņā, pirkšu. Aiziet šis vācu uzņēmējs uz vienu no mūsu bankām, skandināvu bankām...

Sēdes vadītājs. Krištopana kungs, jums laiks diemžēl beidzies, bet jums ir iespēja to pagarināt. Vai vēlaties izmantot papildu laiku – divas minūtes?

V. Krištopans. Es jau biju ieskrējies uz stundu.

Sēdes vadītājs. Stunda jums diemžēl nepienākas. *(Smiekli.)* Stunda tikai ziņotājam, Krištopana kungs.

V. Krištopans. Man daudz vairs nevajag, drusciņ.

Sēdes vadītājs. Vai zāle neiebilst, ka Krištopana kungs savu debašu laiku pagarina par divām minūtēm? Neiebilst.

Krištopana kungs, jums ir divas minūtes.

V. Krištopans. Nu tad, lūk, šis vācu uzņēmējs pēc pusstundas iznāk ārā no bankas ar sarkaniem plankumiem uz vaigiem un saka tā: es savu kāju šeit Latvijā vairs nesperšu. Iesēžas lidmašīnā un aizlido prom pēc visa tā, ko viņam tur paprasīja par naudas izcelsmi un tā tālāk. Vācu uzņēmējam, kuram nauda ir Vācijas bankā. Un tādu piemēru ir simtiem un tūkstošiem.

Ko es vēlreiz ar to gribu pateikt? To, ka mūsu komercbankās bieži vien ir tāda situācija, ka bankām ir nevis bailes pārkāpt likumu, bet bailes neuzminēt ierēdņu viedokli, a ierēdņu mums ir saradies... FKTK, Finanšu izlūkošanas dienests, ekonomikas policija un tā tālāk.

Un tāpēc bankas labāk vispār nelaiž pa durvīm iekšā esošos klientus... potenciālos klientus. Tāda šobrīd ir situācija, un tas mums ir jāizmeklē.

Es esmu komunicējis ar kolēģiem gan Lietuvā, gan Igaunijā. Mums ir pārspīlēta, ļoti pārspīlēta banku un klientu uzraudzība, un tā rezultātā mēs esam tur, kur esam. Mūsu ekonomika joprojām atpaliek no kaimiņvalstīm, un, ja mēs neko nedarīsim un neizmeklēsim šo, tad paši – FKTK un ekonomikas policija, visi pārējie – viņi nedarīs neko. Viņi sēž ar labām algām.

Atnāca Kazāka kungs, Purgailes kundze uz Budžeta un finanšu (nodokļu) komisiju. Ko mēs dzirdējām? Es noklausījos, un man bija tāda sajūta, ka mēs esam Baltijas tīģeris, ka viss ir kārtībā. No Purgailes kundzes es dzirdēju tikai – "naudas atmazgāšana, naudas atmazgāšana, cīņa ar noziedzību" *(Starpsauciens: "Laiks!")*...

Sēdes vadītājs. Krištopana kungs, diemžēl...

V. Krištopans. Paldies. Es galveno pateicu.

Sēdes vadītājs. Paldies.

Nākamais debatēs – deputāts Viktors Valainis.

V. Valainis (ZZS).

Godātie kolēģi! Es paskaidrošu, kāpēc Zaļo un Zemnieku savienība pievienojas šai iniciatīvai. Mēs ļoti nopietni uztveram šīs komisijas darbu... izveidošanu. Es savā ziņā cienu pretējo viedokli, kas šodien izskanēja no šīs tribīnes par to, ka iniciatori var būt ar kaut kādiem citiem mērķiem, bet savā ziņā tas pretējais viedoklis mēģina aizstāvēt finanšu tirgus kapitālo remontu. Un ko gan viņi citu darīs, ko gan citu darīs JAUNĀ VIENOTĪBA, kā aizstāvēs finanšu tirgus kapitālo remontu. Tas ir pareizi no viņu puses, viņi bija šīs reformas virzītāji, viņi bija tie, kas ieviesa to visu.

Un tas jautājums ir... Es aicinātu nebūt tik akliem savas reformas aizstāvēšanā, bet tomēr ieskatīties un saprast tos faktus, kas nāk cits pēc cita par to, ka šajā sistēmā kaut kas nav kārtībā.

Viens ir tas, ko Šlesera kungs minēja par banku likvidāciju un visiem maksātnespējas administratoriem. Tik tiešām tur ir pietiekami daudz sabiedrībā publiski zināmu faktu, kas iepriekš politiskajā līmenī nav apskatīti, uz to tika pievērtas acis... kaut kādu iemeslu dēļ uz to tika pievērtas acis. Un tas šajā izmeklēšanas komisijā būs jāapskata.

Otra lieta ir par šo finanšu tirgus kapitālo remontu. Godātie kolēģi, ne jau mēs, bet Krišjāņa Kariņa valdības aizsardzības ministrs – Krišjāņa Kariņa valdības aizsardzības ministrs! – publiski teica to, ka šis kapitālais remonts ir jāpārvērtē, ir jālabo, jo tas aptur investīcijas, aptur rietumvalstu investīcijas Latvijā, aizsardzības investīcijas Latvijā. Tieši šo iemeslu dēļ!

Es piektdien biju reģionālajā vizītē, tikos ar pašvaldības vadību. Ļoti skaidrs piemērs: investors reģionā grasās atvērt vairākus simtus jaunu darba vietu. Tiek sagādāti strādnieki, kas varētu strādāt, vietējās izglītības iestādēs tie tiek gatavoti, tiek atrasts zemes gabals, kur pašvaldība gatava pievienot dažādas komunikācijas, bet uzņēmējs nevar atvērt bankas kontu. Nu, varbūt uzņēmējam kaut kas nav kārtībā, varbūt viņam tā nauda ir pelēka, netīra, melna visādos veidos, un nekādā gadījumā tā mums nav vajadzīga. Nu, piekritīsim. Bet tajā brīdī, kad tas pats uzņēmējs tieši to pašu rūpnīcu atver blakus valstī Lietuvā un tur viņam to kontu atver vaļā... Tas liek uzdot jautājumu: "Nu, kā tā – ar ko Lietuva no Latvijas... ir savādāka?"

Godātie kolēģi, tas nav viens gadījums. Nevalstiskās organizācijas, kas pārstāv šo Rietumu kapitālu, ir vērsušās ar aicinājumiem veikt izmaiņas un tomēr šo lietu sakārtot, padarīt atvērtāku. Ja mēs četru gadu laikā neesam panākuši to, lai ārvalstu investīcijas, lai mūsu vietējā finanšu tirgus pakalpojumi būtu līdzvērtīgi vismaz Baltijas... Baltijas un Polijas – vismaz šādā reģionā, kur mēs esam tiešā konkurencē, tad mums ir jātaisa pārskatīšana tam, ko paši esam ieviesuši, jo pretējā gadījumā mūsu uzņēmēji zaudē tiešā veidā šajā konkurencē. Ja blakus valstī šos pašus darījumus iespējams veikt daudz ātrāk, daudz ērtāk, bez šīs liekās birokrātijas, bet uzņēmēji darbojas vienotā tirgus ekonomikā... cilvēks, kas, iespējams, tirgo šprotes uz dažādām valstīm... dara to Latvijā un dara to Lietuvā. Lietuvā viņam nav tik liela administratīvā sloga, un, protams, ir arvien lielāka vēlme to darīt citā valstī, kur viņam neuzliek šādu administratīvo slogu. Un tā ir problēma.

Tas, ka šobrīd JAUNĀ VIENOTĪBA mēģina diskreditēt izmeklēšanas komisiju... Es saku vienkārši – ko gan viņi citu teiks? Viņi šo putru ir ievārījuši – ko gan viņi citu teiks?

Bet tā lieta nav par Austrumiem, par šiem tiltiem. Tā ir kavēšanās deviņdesmitajos gados, un to šobrīd dara tieši JAUNĀ VIENOTĪBA. Es saku – runāsim par nākotni, runāsim par to, lai mēs būtu konkurētspējīgi, jo mēs šodien tādi neesam. Mums nāk uzņēmēji un dod tos signālus... Latvijas uzņēmēji, ārvalstu investori... Atcerieties, jūsu pašu valdības aizsardzības ministrs nāca publiski ar šādiem paziņojumiem, ka investīcijas no Rietumiem nevar ienākt Latvijā augstās birokrātijas dēļ. Tā ir problēma, un nevajag no tās novērsties, un tieši tāpēc mēs parakstījām šo lēmuma projektu par izmeklēšanas komisiju.

Godātie kolēģi, aicinu visus ar augstāko atbildības izjūtu darboties šajā izmeklēšanas komisijā, ne tikai sagaidīt, ka opozīcija nesīs rezultātu, bet arī iesaistīties un atvērt acis – kaut kas mūsu sistēmā nav kārtībā. Pirms divām nedēļām Budžeta un finanšu (nodokļu) komisijā Finanšu ministrija vēl atzīmēja to, ka tieši šis kapitālais remonts ir traucējis investīcijas...

Sēdes vadītājs. Valaiņa kungs, vai jūs vēlaties apvienot debašu laikus?

V. Valainis. Kolēģi, atveriet acis!

Paldies. *(Aplausi.)*

Sēdes vadītājs. Debates slēdzu.

Lūdzu zvanu! Balsosim par lēmuma projektu "Par Parlamentārās izmeklēšanas komisijas, lai izvērtētu finanšu sektora "kapitālā remonta", kas saistīts ar centieniem stiprināt valsts uzraudzību, negatīvās sekas uz valsts finanšu un kapitāla tirgus sistēmu un izmeklētu iespējamu AP PNB novešanu līdz maksātnespējai un AS ABLV novešanas līdz piespiedu pašlikvidācijai apstākļus, kā arī BIB darbības apturēšanas apstākļus izveidošanu"! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu rezultātu! Par - 92, pret un atturas - nav. *(Daži deputāti aplaudē)*. Lēmums ir pieņemts.

Kolēģi, esam izskatījuši visus ārkārtas sēdes darba kārtības jautājumus, līdz ar to sēdi slēdzu. Nē? *(Dep. A. Ņenaševa: "Reģistrācija!")*

Es atvainojos. No sākuma mums ir jāreģistrējas. Paldies, Ņenaševas kundze, par atgādinājumu.

Lūdzu zvanu! Lūdzu reģistrācijas režīmu!

Lūdzu Ņenaševas kundzi nolasīt reģistrācijas rezultātus.

A. Ņenaševa (14. Saeimas sekretāra biedre).

Kolēģi, reģistrējies 91 deputāts. Nav reģistrējušies: Raimonds Bergmanis, Andris Bērziņš, Jānis Dombrava, Jekaterina Dorošķeviča, Juris Jakovins, Dmitrijs Kovaļenko, Kristaps Krištopans, Jānis Reirs un Viktors Valainis *(Smiekli.)*... tomēr ir.
Viss. Paldies.

Sēdes vadītājs. Paldies Ņenaševas kundzei par ziņojumu.
Šo sēdi slēdzu.

Bet pēc piecām minūtēm, pulksten 9.45, mēs turpināsim Saeimas šī gada 26. janvārī iesākto sēdi un izskatīsim atlikušos jautājumus, kurus pagājušajā ceturtdienā neizskatījām. Tiekamies pulksten 9.45.

SATURA RĀDĪTĀJS
14. Saeimas ziemas sesijas 4. (ārkārtas) sēde
2023. gada 31. Janvārī

Lēmuma projekts **"Par Parlamentārās izmeklēšanas komisijas, lai izvērtētu finanšu sektora "kapitālā remonta", kas saistīts ar centieniem stiprināt valsts uzraudzību, negatīvās sekas uz valsts finanšu un kapitāla tirgus sistēmu un izmeklētu iespējamu AP PNB novešanu līdz maksātnespējai, un AS ABLV novešanas līdz piespiedu pašlikvidācijai apstākļus, kā arī BIB darbības apturēšanas apstākļus izveidošanu"** *(Nr. 115/Lm14)*
(Dok. Nr. 320)
- Debates
  - dep. A. Šlesers
  - dep. E. Jurēvics
  - dep. V. Krištopans
  - dep. V. Valainis

Reģistrācijas rezultāti
- Nolasa - Saeimas sekretāra biedre A. Ņenaševa

Informācija par kārtējo sēdi
Balsojumi

Datums: 31.01.2023 09:37:29 bal001
Par - 92, pret - 0, atturas - 0.
Balsošanas motīvs: Par parlamentārās izmeklēšanas komisijas, lai izvērtētu finanšu sektora "kapitālā remonta", kas saistīts ar centieniem stiprināt valsts uzraudzību, negatīvās sekas uz valsts finanšu un kapitāla tirgus sistēmu un izmeklētu iespējamu AP ... (115/Lm14)
Datums: 31.01.2023 09:38:03 bal002
Balsošanas motīvs: Deputātu klātbūtnes reģistrācija

Sēdes videotranslācija

31.01.2023. 9.00 9.45 11.00 13.30

---

* * * *

Sēžu videoarhīvs: https://www.saeima.lv/lv/likumdosana/saeimas-sede/videotranslacijas

Sēdes videotranslācija	**31.01.2023**	9.00	9.45	11.00	13.30

1. pl. 09:00 - 30 min stg 2436 sēde Nr.3-ziemas-sesija-1-daļa Smitēns
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230131113403_saeima.lv.1_0_0

2. pl. 09:45 - 42 min stg 2436 sēde Nr.3-ziemas-sesija-2-daļa Smitēns
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230131113704_saeima.lv.1_0_0

3. pl. 11:00 - 1 h 32 min stg 2436 sēde Nr.3-ziemas-sesija-3-daļa Smitēns
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230131142104_saeima.lv.1_0_0

4. pl. 13:30 - 34 min stg 2436 sēde Nr.3-ziemas-sesija-4-daļa Smiltēns
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230131142302_saeima.lv.1_0_0

5. pl. 16:00 - 27 min stg 2436 sēde Nr.3-ziemas-FRAKCIJU VIEDOKLIS
https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20230202103902_saeima.lv.1_0

---

* * * *

Papildu pievienojums – darba kārtība

* * * *

5

Sēdes video translācija 31.01.2023 9.00 9.45 11.00 13.30 FRAK

---

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2433
https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=e1aad353-4cde-48db-9f9c-2ec991e3c55d

---

31.01.2023. 14.Saeima ceturtā sēde-ziemas sesija *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vada: Edvards Smiltēns*
2023.gada 31. janvāra sēde (pirmā) sākas pl. 9:00
sēde slēgta pl. 9:39, sēdes ilgums- 39 minūtes

PAPILDU: 31. janvārī notiek divas sēdes: nr.3, nr.4. Noslēgumā – frakciju viedokļi..

Latvijas Republikas Saeimas
2023.gada 31.janvāra
ārkārtas sēdes darba kārtība 09:00

	I. Parlamentārās izmeklēšanas komisijas izveidošana, apstiprināšana un ziņojumu izskatīšana	
1.	1. Lēmuma projekts **Par Parlamentārās izmeklēšanas komisijas, lai izvērtētu finanšu sektora "kapitālā remonta", kas saistīts ar centieniem stiprināt valsts uzraudzību, negatīvās sekas uz valsts finanšu un kapitāla tirgus sistēmu un izmeklētu iespējamu AP PNB novešanu līdz maksātnespējai, un AS ABLV novešanas līdz piespiedu pašlikvidācijai apstākļus, kā arī BIB darbības apturēšanas apstākļus izveidošanu** *(115/Lm14)* (Dok. Nr. 320)Balsojums: par 92, pret 0, atturas 0 **Paziņojums** Deputāti Ainārs Šlesers, Viktors Valainis, Armands Krauze, Linda Liepiņa, Kristaps Krištopans, Vilis Krištopans, Oļegs Burovs, Juris Jakovins, Harijs Rokpelnis, Līga	

		Kozlovska, Gundars Daudze, Jānis Vucāns, Andrejs Vilks, Anita Brakovska, Daiga Mieriņa, Līga Kļaviņa, Gunārs Kūtris, Edmunds Zivtiņš, Mārcis Jencītis, Ramona Petraviča, Ričards Šlesers, Andris Bērziņš, Uldis Augulis, Aleksejs Rosļikovs, Svetlana Čulkova, Viktorija Pleškāne, Jefimijs Klementjevs, Viktors Pučka, Iļja Ivanovs, Igors Judins, Glorija Grevcova, Nataļja Marčenko-Jodko, Jekaterina Dorošķeviča, Kaspars Melnis ↗ Debates	
	↗ Ar sēdes norisi saistīti jautājumi		
	Sēde beigusies 31.01.2023 09:39		

---

* * * *